

STAATSTOEZICHT OP DE VOLKSGEZONDHEID

inspectie van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu
voor Noord-Brabant

Schubertsingel 32
's-HERTOGENBOSCH
telefoon (073) 158364
telex 50973 rivom nl
correspondentie uitsluitend:
postbus 1226
5200 BG 's-HERTOGENBOSCH
bereikbaarheid vanaf station NS:
lijn 1 - Awijk via zuid

Het College van Gedeputeerde Staten
van Noord-Brabant
Brabantlaan 1
5216 TV 's-HERTOGENBOSCH

1026791

- 9 JAN. 1983

←				
out				

12/12/82

Uw brief :
 Uw kenmerk :
 Ons kenmerk: 8392a/82
 Onderwerp : Cadmium-verontreiniging
 in de Kempen

's-HERTOGENBOSCH, 31 december 1982

Onlangs zijn diverse onderzoeken bekend geworden, waaruit bleek dat in delen van de Kempen een verhoogd gehalte aan cadmium in het milieu aanwezig is. Het betreft met name de gemeenten Bergeijk, Budel, Leende, Luyksgestel, Maarheeze, Valkenswaard en Westerhoven.

Hoewel niet identiek van inhoud, wijzen bedoelde onderzoeken alle op verontreiniging van bodem en gewassen met cadmium.

Eén van deze onderzoeken betreft een -destijds vertrouwelijke- rapportage van het Instituut voor Bodemvruchtbaarheid te Haren (Groningen), die ook thans nog niet is afgerond maar waarvan de gegevens wel reeds grotendeels beschikbaar zijn, inzake een om landbouwkundige redenen opgezet onderzoek naar de cadmium-verontreiniging in dit gebied. Over deze rapportage werd het Staatstoezicht op de Volksgezondheid door de Districts Gezondheidsdienst (DGD) te Valkenswaard om advies gevraagd.

Na een eerste inventarisatie van de ter beschikking staande gegevens zijn de drie meest betrokken Inspecties van het Staatstoezicht, n.l. de Geneeskundige Inspectie, de Inspectie belast met het toezicht op levensmiddelen en de Keuring van Waren en de Inspectie belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu, tot de conclusie gekomen dat de bevolking in het betreffende gebied momenteel wordt blootgesteld -en wellicht gedurende vele jaren in het verleden reeds is blootgesteld- aan concentraties cadmium die de norm, gesteld door de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO), overschrijden. Met deze constatering hebben genoemde Inspecties zich op 30 november j.l., in een eerste advies, tot de DGD te Valkenswaard gewend, waarbij zij tevens enkele aanbevelingen hebben gedaan m.b.t. de consumptie van groentegewassen, een beperkt steekproefonderzoek naar de gezondheid van de bevolking en niet in het minst tot een nader onderzoek naar aard en omvang van de verontreiniging.

Het Staatstoezicht heeft zich daarbij gerealiseerd dat deze aanbevelingen, indien niet zeer zorgvuldig benaderd en geïnterpreteerd, aanleiding kunnen geven tot onrust onder de bevolking, temeer daar deze aanbevelingen nog nader moeten worden onderbouwd door feiten uit een zeer gedegen en afgewogen onderzoek.

-De drie-

Bijlagen:

Ons kenmerk : 8392a/82
Onderwerp : Cadmium-verontreiniging
in de Kempen

Het College van Gedeputeerde
Staten van Noord-Brabant

De drie aanbevelingen waren onvermijdelijk : Een langdurige, verhoogde opname van cadmium kan de gezondheid van de mens op langere termijn namelijk nadelig beïnvloeden, zodat het Staatstoezicht van mening is dat een dergelijke blootstelling vermeden dan wel opgeheven dient te worden. Thans zullen derhalve maatregelen getroffen moeten worden teneinde dit doel te bereiken.

In milieuhygiënische zin zullen de te treffen maatregelen zodanig dienen te zijn dat de betrokken bevolking niet langer wordt blootgesteld aan bovennormale hoeveelheden cadmium.

Het tot dusverre verrichte onderzoek is fragmentarisch; het betreft slechts gedeelten van de 7 eerder genoemde gemeenten, en heeft zich beperkt tot de bepaling van het cadmium-gehalte in grond en in (groente)gewassen.

Grondwater is alleen in de omgeving van Budel onderzocht. Voorts was het uitgangspunt beperkt : als mogelijke emissiebronnen zijn slechts de zink-fabrieken te Budel en Neerpelt (België) in aanmerking genomen.

Naar mijn mening is er, gelet op de tot nu toe bekende onderzoekresultaten, voldoende reden om een uitgebreid onderzoek in te stellen naar de aanwezigheid en de verspreiding van cadmium in het grensgebied van Zuid-Oost Brabant. Hierbij zal zeer zorgvuldig moeten worden nagegaan vanuit welke plaatsen, binnen en eventueel ook buiten deze regio, emissies van cadmium hebben plaatsgevonden of wellicht nog plaats vinden (inventarisatie van de bronnen).

Tevens zal moeten worden vastgesteld in welke mate het cadmium vanuit deze bronnen is en wordt verspreid (invloedsfeer), zodat de begrenzing van de gebieden, die in meerdere of mindere mate belast zijn kan worden bepaald (zoning). Ook zullen de inmiddels door verschillende instanties vergaarde gegevens met elkaar in verband gebracht en getoetst dienen te worden (verificatie). Vervolgens zullen nog niet onderzochte, doch potentieel wel verontreinigde, gebieden alsnog moeten worden onderzocht (completering).

Voorts zal het onderzoek zich niet kunnen beperken tot cadmium alleen, doch zullen ook andere parameters bepaald moeten worden. Te denken ware hierbij ondermeer aan het calcium, zink, lood en ijzer, alsmede aan de zuurgraad.

Deze parameters kunnen namelijk van invloed zijn op de opname van cadmium door de gewassen vanuit de bodem (aanvullende gegevens : andere parameters).

Het onderzoek zal bovendien niet beperkt kunnen blijven tot de bovenste grondlagen, ook de verspreiding in verticale richting zal nagegaan moeten worden ("diepgrond"-onderzoek). Tevens zal in dit kader het grondwater in het onderzoek betrokken moeten worden (grondwater-onderzoek), met name waar dit grondwater gebruikt wordt voor de particuliere drinkwatervoorziening of fungeert als (toekomstige) bron voor de openbare drinkwatervoorziening (drinkwater-onderzoek).

Ter completering van het beeld lijkt het tenslotte gewenst om ook, en vooral het stagnante, oppervlaktewater in dit onderzoek te betrekken (oppervlaktewater-onderzoek). Afhankelijk van de onderzoeksresultaten dient er mijns inziens rekening mee te worden gehouden dat, vooruitlopend op eventueel uiteindelijk te nemen maatregelen, voorlopige maatregelen getroffen zullen moeten worden.

Ons kenmerk : 8392a/82
Onderwerp : Cadmium-verontreiniging
in de Kempen

Het College van Gedeputeerde
Staten van Noord-Brabant

Op 28 december j.l. heeft een bespreking plaatsgevonden waar het Staatstoezicht op de Volksgezondheid bij monde van de drie eerder genoemde Inspecties de meest betrokkenen binnen uw College, namelijk de Gedeputeerde voor volksgezondheid en die voor milieuhygiëne, over de onderhavige problematiek heeft geïnformeerd. Tevens is een nadere toelichting gegeven op de door deze Inspecties ingenomen standpunten en verstrekte adviezen. Door mij is daarbij tevens aan de Gedeputeerde voor milieuhygiëne toegezegd uw College schriftelijk nader te zullen adviseren, voor zover het de milieuhygiënische aspecten betreft en voorzover dit geheel of in overwegende mate uw College regardeert.

Vervolgens deel ik u -mogelijk ten overvloede- mee dat op 29 december ten kantore van de DGD te Valkenswaard een bespreking heeft plaatsgevonden, waar door het Staatstoezicht de burgemeesters van de thans betrokken 7 gemeenten terzake werden ingelicht. Naar aanleiding van deze bijeenkomst is door de burgemeesters een persbericht opgesteld dat op 30 december j.l. is vrijgegeven en tijdens een persconferentie eveneens op 30 december nader werd toegelicht. De drie genoemde Inspecties waren daarbij vertegenwoordigd om inhoudelijke informatie te kunnen geven.

./.
./.
Afschrift van dit persbericht alsmede van het eerdergenoemde advies van 30 november j.l. aan de DGD te Valkenswaard moge u hierbij volledigheidshalve aantreffen.

Mede vanwege de omvang van de problematiek en mogelijke daaruit voortvloeiende consequenties voor de desbetreffende bewindslieden, zijn ook de ministers van VROM en WVC geïnformeerd. Hoewel vanuit het Ministerie van VROM contacten worden gelegd met de Belgische overheid vanwege zowel mogelijke oorzaken als gevolgen van de desbetreffende verontreiniging in België, moge ik u adviseren met de bestuurderen van de Belgische Provincie Limburg en mogelijk Antwerpen in overleg te treden.

Samenvattend ben ik van mening dat er primair de behoefte bestaat om meer inzicht te krijgen in de totale problematiek van deze cadmium-verontreiniging. Aangezien het in hoofdzaak een geval van bodemverontreiniging betreft kan het te verrichten onderzoek worden uitgevoerd in het kader van de interimregeling (binnenkort Interimwet) bodemsanering, die immers destijds voor de aanpak van dergelijke gevallen in het leven werd geroepen.

Gebruik makend van het in genoemde regeling (wet) gegeven instrumentarium, moge ik u adviseren om op korte termijn een onderzoek als door mij bedoeld te entameren en zo spoedig mogelijk bij het Ministerie van VROM aan te melden. Het spreekt voor zich dat ik bereid ben u daarbij met alle mij ter beschikking staande middelen terzijde te staan.

Afschrift van dit advies wordt gezonden aan de meergenoemde Inspecteurs van het Staatstoezicht alsmede de Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid en tevens aan de Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu.

De Regionaal Inspecteur van de Volksgezondheid
voor de milieuhygiëne,

Dr. H.A.M.A. de Vries